art.61
stowarzyszenie

Raport z realizacji projektów

Kandydaci 2007

Mam Prawo Wiedzieć — poglądy reprezentantów

Redakcja: Magdalena Biernat

Współpraca: Magdalena Mentrak, Zofia Komorowska,
Róża Rzeplińska, Andrzej Bobiński

Opracowanie tekstu: Anna Mieczyńska

Projekt graficzny: Kolektyw Rocket

Warszawa **2008**

Stowarzyszenie 61
ul. Koszykowa 10/5
00-564 Warszawa
tel. (+48) 22 621 10 30
61@art61.pl
www.art61.pl
www.mamprawowiedziec.pl
www.kandydaci2007.pl

Stowarzyszenie 61 jest niezależną, apolityczną organizacją pozarządową, która stawia sobie za cel budowanie ogólnodostępnego systemu informacji o osobach pełniących wybieralne funkcje publiczne. Niniejszy raport opisuje dwa projekty, realizowane przez Stowarzyszenie 61 w 2007 roku:

Projekt „Mam Prawo Wiedzieć – poglądy reprezentantów"

Projekt był próbą odpowiedzi na pytania kim są i jakie poglądy reprezentują polscy parlamentarzyści. W ramach projektu, za pomocą Kwestionariusza Doświadczenia i Poglądów przeprowadziliśmy badanie wśród posłanek i posłów na Sejm VI kadencji. Zbieraliśmy informacje m.in. na temat ich poglądów w kluczowych kwestiach, doświadczenia zawodowego, powodów, dla których kandydowali do parlamentu, terminów dyżurów poselskich. Zebrane dane udostępniliśmy wszystkim obywatelom – umieszczone zostały w portalu internetowym www.mamprawowiedziec.pl.
Projekt, którego realizację zaplanowano pierwotnie w okresie od lipca do grudnia 2007 roku, został przerwany na czas wcześniejszych wyborów parlamentarnych w październiku 2007. W wyniku samorozwiązania Sejmu V Kadencji zmuszeni byliśmy zawiesić we wczesnej fazie realizację projektu **Mam Prawo Wiedzieć**. W zaistniałej sytuacji postanowiliśmy zrealizować przedwyborczy projekt **Kandydaci 2007**.

Projekt „Kandydaci 2007"

W ramach projektu powstał portal internetowy www.kandydaci2007.pl. W portalu zaprezentowaliśmy poglądy i doświadczenie **kandydatów** na posłów. Opublikowane informacje pochodziły z kwestionariuszy wypełnionych on-line przez kandydatów. Projekt był realizowany w ciągu 6 przedwyborczych tygodni, jesienią 2007 roku.

Projekty „Kandydaci 2007" i „Mam Prawo Wiedzieć – poglądy reprezentantów" zostały sfinansowane z dotacji: **Funduszu Inicjatyw Obywatelskich**, **Fundacji im. Stefana Batorego**, **Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe** oraz **składek członków Stowarzyszenia 61**.

1 WPROWADZENIE

W ostatnich latach wielu światowej sławy obserwatorów życia politycznego zwracało uwagę, że w krajach Zachodu demokracja przeżywa poważne problemy[1]. Polska nie stanowi wyjątku.
Po wyborach parlamentarnych w Polsce w 2005 roku wiele mówiło się o powszechnej niechęci obywateli do klasy politycznej, która znajdowała odbicie w niskiej frekwencji wyborczej. Szczególnie duże zniechęcenie, wręcz obojętność, zauważalne było wśród młodzieży. Tendencja ta odwróciła się po 21 października 2007 roku, kiedy frekwencja, w tym udział młodych w wyborach do parlamentu, znacznie wzrosła. Udział ten, jak się wydaje, wynikał jednak przede wszystkim z przekonania o słuszności korzystania z należnych każdemu obywatelowi praw wyborczych, a nie z ugruntowanej wiedzy o tym, kim są i co sobą reprezentują kandydujący.
Niestety, o sukcesie wyborczym decyduje przede wszystkim polityczny marketing i umiejętnie kreowany wizerunek kandydatów, a nie zawartość merytoryczna propozycji programowych. Bardziej liczy się to, jak politycy się prezentują, niż to, co mają do powiedzenia. Wyborcy, zdezorientowani szumem informacyjnym, mają trudności w dotarciu do wiarygodnej informacji na temat reprezentujących ich polityków. W Polsce nie istnieje zintegrowany system obiektywnych, wolnych od emocjonalnych ocen informacji o politykach. Dane są rozproszone i trudno dostępne. Jesteśmy również świadkami tworzenia się kanału komunikacyjnego, w którym wyborcy pozostają bierni, a dialog toczy się głównie pomiędzy politykami a mediami.
W tej sytuacji konieczne staje się stworzenie ruchu obrony praw „konsumentów politycznych", którego jednym z celów mogłaby być pomoc w dokonywaniu bardziej racjonalnych (a w każdym razie opartych na rzetelnej informacji) wyborów.
Konstytucja RP daje obywatelom prawo do informacji o swoich reprezentantach. Punkt pierwszy artykułu 61 Konstytucji stwierdza, że „Obywatel ma prawo do uzyskania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne". Nasze projekty mają wspomóc obywateli w korzystaniu z należnych im praw.

[1] M.in. Naom Chomsky, Philippe C. Schmitter.

2 STOWARZYSZENIE 61

Co robimy?

art.61 stowarzyszenie

Stowarzyszenie 61 chce uczestniczyć w rozwiązywaniu problemów, z którymi boryka się demokracja w Polsce. Organizacja stawia sobie za cel budowanie przejrzystego systemu publicznie dostępnych informacji o osobach, pełniących wybieralne funkcje publiczne lub ubiegających się o nie.

Informacje o osobach publicznych prezentujemy obywatelom w uzupełnianym na bieżąco portalu internetowym www.mamprawowiedziec.pl. Interesują nas między innymi informacje, dotyczące: kariery politycznej i zawodowej, aktywności społecznej, poglądów w kluczowych dla kraju sprawach, a także stanowisko w głosowaniach, np. sejmowych, oświadczenia majątkowe. W celu zapewnienia rzetelności i jak najwyższej jakości informacji, korzystamy z danych, pochodzących bezpośrednio od reprezentantów i ich ugrupowań politycznych, z bazy danych Państwowej Komisji Wyborczej, oficjalnej strony Sejmu RP oraz różnych archiwów i publikacji. Aby przetwarzać i prezentować zebrane informacje, we współpracy z firmą informatyczną opracowaliśmy system informatyczny, umożliwiający zbieranie, porządkowanie, przeszukiwanie i porównywanie danych. Przejrzystość i łatwość obsługi serwisu internetowego jest jednym z najważniejszych czynników, wpływających na popularność portalu wśród internautów. Dlatego wciąż udoskonalamy portal i przystosowujemy go do kolejnych projektów.

Jakie są nasze cele?

Prowadząc serwis internetowy, zawierający informacje o osobach, pełniących wybieralne funkcje publiczne, chcemy pomóc obywatelom w dokonywaniu wyboru reprezentantów, w ustaleniu, kto i z jakim skutkiem reprezentuje interesy swoich wyborców, w ocenie, w jakim stopniu spełniane są obietnice wyborcze. Użytkownikom naszego portalu chcemy również dać możliwość samodzielnego porównania ich poglądów z opiniami polityków. Pośrednio chcemy przyczyniać się do częstszego i bardziej świadomego udziału Polaków w procedurach demokratycznych, w szczególności do podniesienia frekwencji wyborczej, do podejmowania przez obywateli wyborów racjonalnych i w mniejszym stopniu uwarunkowanych wpływem marketingu politycznego, wreszcie, do zwiększenia jawności i uczciwości w życiu publicznym.

Skąd czerpiemy wzorce?

Organizacje zajmujące się monitorowaniem osób pełniących wybieralne funkcje publiczne (potocznie nazywane organizacjami typu smart-vote) działają z powodzeniem w wielu krajach. Największe istnieją w:

- **Stanach Zjednoczonych** www.vote-smart.org – organizacja prowadzi portal, w którym udostępnia informacje o politykach różnych szczebli m.in. o ich biografii, zajmowanych wcześniej pozycjach, głosowaniach, finansowaniu kampanii wyborczych;
- **Wielkiej Brytanii** www.theyworkforyou.com – organizacja prowadzi portal zawierający szczegółowe informacje o debatach, które toczą się w parlamencie, umożliwia także użytkownikom serwisu włączenie się w dyskusje merytoryczne, na tematy, które aktualnie prowadzą parlamentarzyści;
- **Szwajcarii** www.smartvote.ch - organizacja prowadzi portal, w którym prezentuje sylwetki kandydatów w wyborach na szczeblu krajowym i regionalnym.

Przykład Szwajcarii jest szczególnie interesujący – przed wyborami w październiku 2007 roku około 900 000 osób (blisko jedna piąta uprawnionych do głosowania) skorzystało z serwisu internetowego www.smartvote.ch, aby porównać swoje poglądy z programami polityków i ustalić, który z kandydatów jest im najbliższy. Ponad 85% kandydatów startujących w wyborach zgodziło się wypełnić kwestionariusz i umieścić swój profil w serwisie. Organizacja ta stawia sobie za cel zwiększenie transparentności wyborów, zwiększenie zainteresowania obywateli polityką oraz popularyzację założeń e-democracy.

Osiągnięcia podobnych organizacji w innych krajach stanowią dla Stowarzyszenia 61 ważne źródło wiedzy i dobrych praktyk, ale także swoisty punkt odniesienia. Pozytywny wpływ, jaki organizacje typu smart–vote wywierają na aktywizację polityczną obywateli został zauważony m.in. przez Philippe Schmittera, profesora Europejskiego Uniwersytetu we Florencji i Uniwersytetu w Chicago. Stworzenie elektronicznego systemu informacji o kandydatach i parlamentarzystach wpisał on na listę rekomendowanych reform dla europejskich demokracji[2].

[2]Philippe C. Schmitter, *Democratic Reforms – Que faire? Où faire?*, w: *Reflections on the future of democracy in Europe*, European University Institute, Italy.

3 PROJEKT MAM PRAWO WIEDZIEĆ

W drugiej połowie 2007 roku Stowarzyszenie 61 zrealizowało projekt **Mam Prawo Wiedzieć – poglądy reprezentantów**. Pierwotnie projekt miał na celu zebranie i upublicznienie informacji o doświadczeniu i poglądach, a także danych biograficznych posłów na Sejm V kadencji, ostatecznie jednak został przeprowadzony podczas kampanii wyborczej jesienią 2007 roku, a następnie wśród parlamentarzystów VI kadencji Sejmu. Opracowując projekt byliśmy przekonani, że udostępnienie wiedzy o osobach, reprezentujących interesy wszystkich obywateli, będzie miało pozytywny wpływ zarówno na wyborców (m.in. zwiększy poczucie kontroli nad działaniami ich reprezentantów), jak i parlamentarzystów (m.in. przyczyni się do wzrostu ich poczucia odpowiedzialności).

Opracowanie Kwestionariusza Doświadczenia i Poglądów Posłanek/Posłów na Sejm

Pierwszym etapem projektu było przygotowanie oraz konsultacja zestawu pytań, które zostały zadane posłom. Pierwszy zarys Kwestionariusza powstał po wyborach w 2005 r., był jednak niekompletny – wymagał uzupełnień i udoskonaleń. O pomoc w pracach nad Kwestionariuszem poprosiliśmy naukowców i dziennikarzy – byli to: prof. Lena Kolarska-Bobińska, prof. Andrzej Rychard, dr Jacek Kucharczyk, dr Marek Rymsza oraz dziennikarze Rafał Zakrzewski i Ewa Milewicz. Skrócenie kadencji i ogłoszenie nowych wyborów uniemożliwiło nam realizację pierwotnego zamiaru szerokiego skonsultowania treści i metodologii zaplanowanych badań.
Kwestionariusz podzielony został na kilka działów[3]:

1. **Dane podstawowe** (imię, nazwisko, rok i miejsce urodzenia, wykształcenie, nr okręgu wyborczego);
2. **Dane kontaktowe** (adres strony internetowej, e-mail, adres biura poselskiego, miejsca i terminy dyżurów poselskich);
3. **Informacje biograficzne** (dotychczasowa kariera zawodowa, aktywność społeczna i polityczna);
4. **Motywy kandydowania i obszary zainteresowania** (motywy, dla których posłanka/poseł podjęła/podjął decyzję o kandydowaniu, główne cele działalności w Sejmie, najważniejsze działania na rzecz własnego okręgu wyborczego);
5. **Pytania dotyczące poglądów posłanek i posłów**.
   W dziale tym wyodrębnionych zostało dwanaście głównych obszarów tematycznych. W ramach każdego sformułowaliśmy kilka pytań szczegółowych. Wyodrębnione przez nas dziedziny to:
   - Ustrój państwa i ordynacja wyborcza
   - Integracja europejska
   - Polityka zagraniczna i bezpieczeństwo narodowe
   - Polityka gospodarcza
   - Budżet państwa i podatki
   - Polityka społeczna i rynek pracy
   - Edukacja
   - Kultura
   - Ochrona zdrowia
   - Rolnictwo
   - Prawa i wolności obywatelskie
   - Problemy globalne.

Opracowanie Kwestionariusza, za pomocą którego zbieraliśmy informacje o poglądach posłów w istotnych dla Polski kwestiach, nie było łatwym zadaniem. Kwestionariusz musiał być zarazem kompletny i na tyle krótki, aby posłowie mimo braku czasu zechcieli go wypełnić.

[3]Patrz załącznik nr 1.

Rozpowszechnienie Kwestionariusza Doświadczenia i Poglądów Posłanek/Posłów na Sejm

W kolejnym etapie projektu podjęliśmy szereg działań, mających na celu poinformowanie posłów i posłanek o projekcie **Mam Prawo Wiedzieć** i zachęcenie ich do wzięcia w nim udziału. W tym celu wysłaliśmy drogą elektroniczną listy informacyjne do Marszałka i Wicemarszałków Sejmu, oraz do szefów wszystkich klubów parlamentarnych i poselskich. Wysłaliśmy również osobny list informacyjny do każdego parlamentarzysty[4]. Zawierał on informacje o projekcie oraz informacje, w jaki sposób badacze, pracujący dla Stowarzyszenia 61, będą się z nim kontaktować w celu wypełnienia Kwestionariusza. Użyliśmy w tym celu adresów elektronicznych, utworzonych dla wszystkich posłów na sejmowym serwerze (według schematu – imie.nazwisko@sejm.pl).

Do naszego projektu pozytywnie ustosunkował się Marszałek Sejmu Bronisław Komorowski[5]. W przysłanej odpowiedzi wyraził swoje zadowolenie z faktu, iż popularyzujemy w Polsce sprawdzone w innych krajach metody aktywizacji politycznej obywateli i przyczyniamy się do budowania nowoczesnego państwa demokratycznego. Marszałek zapewnił również, że dołoży wszelkich starań, by zachęcić posłów do współpracy ze Stowarzyszeniem 61. Dostaliśmy także odpowiedzi od kilku posłów, którym idea projektu wydała się ciekawa, i którzy wyrazili chęć wypełnienia Kwestionariusza.

Badanie posłanek/posłów na Sejm VI kadencji

Założyliśmy, że damy posłom możliwość wypełnienia Kwestionariusza na dwa sposoby:

- wywiady: wypełnianie Kwestionariusza podczas bezpośrednich spotkań posłów i posłanek z badaczami (sposób podstawowy);
- ankieta on-line: wypełnianie Kwestionariusza drogą internetową przy zastosowaniu narzędzia badawczego Lime Survey (sposób alternatywny).

Wywiady

Badanie posłów dokonane zostało przez zespół siedemnastu odpowiednio przygotowanych i wyszkolonych badaczy. Byli to głównie studenci ostatnich lat Uniwersytetu Warszawskiego, przede wszystkim kierunków socjologii, etnologii, administracji. Podczas szkoleń badacze poznali zagadnienia, związane z metodologią badań jakościowych, omówione też z nimi zostało narzędzie badawcze stosowane podczas badania. Członkom zespołu zostały również przedstawione procedury zdobywania kontaktów i gromadzenia informacji oraz reguły, obowiązujące podczas rozmów z posłami. Część szkolenia poświęcona została trudnościom, mogącym wystąpić w trakcie realizacji badania i skutecznym sposobom radzenia sobie z nimi.

Każdemu z badaczy przyporządkowaliśmy około trzydziestu parlamentarzystów, których dane kontaktowe pozyskiwał (m.in. aktualny adres mailowy, telefon kontaktowy asystenta lub posła), których miał obowiązek poinformować o projekcie, jak również ustalić dogodny dla posła termin i sposób wypełnienia Kwestionariusza. Z naszych wcześniejszych doświadczeń wynikało, że część posłów niechętnie korzysta z poczty na domenie sejm.gov.pl, stąd konieczne było zebranie aktualnych adresów elektronicznych.

Wyznaczyliśmy 90 kluczowych posłów, z którymi chcieliśmy się spotkać w pierwszej kolejności (kluczem do ich wyboru był fakt uczestniczenia w poprzednim projekcie – **Kandydaci 2007**, oraz fakt piastowania ważnych stanowisk w poprzedniej kadencji Sejmu). Wyszliśmy z założenia, że parlamentarzystom, pełniącym ważne funkcje, warto w pierwszej kolejności przedstawić ideę projektu i w ten sposób pozyskać wśród nich sprzymierzeńców, mogących pomóc w promocji projektu wśród innych posłów. Założenie to okazało się trafne. Wiele posłanek i posłów przedstawiało ideę projektu innym i w związku z tym coraz łatwiej było umówić się na kolejne spotkania.

W praktyce okazało się, że posłowie dość chętnie wypełniają Kwestionariusz podczas osobistych spotkań z badaczami. Jedyną przeszkodą był brak czasu. Zdarzało się, że parlamentarzyści mieli zapełniony kalendarz spotkań na miesiąc naprzód. Dobrą praktyką okazało się umawianie się z posłankami/posłami w Sejmie w dniach, gdy wyznaczone były obrady. Stanowiło to także ułatwienie dla badaczy, którzy nie musieli dojeżdżać do biur poselskich. Niestety często zdarzało się, że spotkania w Sejmie były przekładane ze względu na przedłużające się obrady.

Wypełnienie Kwestionariusza zajmowało zazwyczaj od 40 minut do godziny. Kwestionariusz wypełniany był przez badacza podczas rozmowy, a następnie, jeśli posłanka/poseł sobie tego życzyła/życzył, odsyłany do autoryzacji.

Ankieta on-line

Pomimo założenia, że staramy się spotkać z posłankami/posłami osobiście, do części parlamentarzystów wysłaliśmy Kwestionariusze drogą internetową. Było to konieczne ze względu na skrócenie czasu, jaki przeznaczyliśmy na przeprowadzenie badań posłów (z 4 miesięcy do niespełna 2 miesięcy), spowodowane wcześniejszymi wyborami

[4]Patrz załącznik nr 2.
[5]Patrz załącznik nr 3.

parlamentarnymi. Początkowo kontakt on-line był również konieczny, ponieważ badanie rozpoczęliśmy na samym początku kadencji Sejmu i wielu posłów było dopiero w trakcie tworzenia swoich biur poselskich. Stopniowo nasz projekt zyskiwał coraz większą renomę oraz zainteresowanie posłów i posłanek i w związku z tym coraz łatwiej było nam umówić się na osobiste spotkania.
W projekcie wykorzystaliśmy program do prowadzenia internetowych badań ankietowych: Lime Survey. Umożliwił on sprawne zarządzanie procesem wysyłki Kwestionariuszy i uzyskanymi wynikami. Posłowie, którzy chcieli wypełnić Kwestionariusz on-line, otrzymywali od nas zaproszenie do udziału w projekcie (e-mail wysyłany na wskazany przez posłów adres). Zawierało ono indywidualny link do ankiety oraz instrukcję korzystania z narzędzia. Po kliknięciu na link, w oknie przeglądarki internetowej otwierała się strona z pytaniami Kwestionariusza. Wypełnione ankiety system zapisywał w naszej bazie danych, bez możliwości dokonywania zmian przez posłów.

Efekty

Badanie posłów trwało około dwóch miesięcy (w listopadzie i grudniu). Biorąc pod uwagę doświadczenia amerykańskiej organizacji vote-smart przyjęliśmy, iż projekt zakończy się sukcesem, jeżeli uzyskamy odpowiedzi od 20%, czyli 92 parlamentarzystów. Założenie to osiągnęliśmy – w serwisie internetowym opublikowanych jest obecnie 98 wypełnionych Kwestionariuszy.
Warto odnotować, że zdecydowaliśmy się pozostawić posłankom i posłom możliwość wypełniania Kwestionariusza drogą internetową po formalnym zakończeniu projektu.

Portal www.mamprawowiedziec.pl

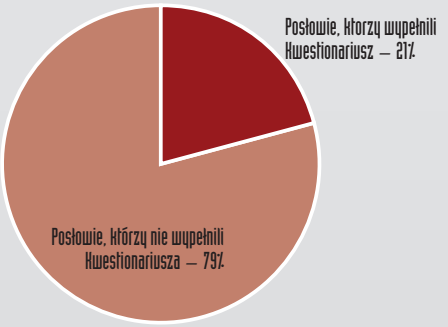
Aby udostępnić obywatelom zebrane dane, uruchomiliśmy portal internetowy www.mamprawowiedziec.pl Korzystający z niego internauci mają możliwość:

- wyszukania profilu posła w przystępny sposób, w oparciu o kryteria: nazwisko, okręg wyborczy, przynależność partyjna, fakt wypełnienia lub niewypełnienia Kwestionariusza;
- wypełnienia samodzielnie ankiety, porównania swoich poglądów z poglądami posłanek/posłów i określenia swojej pozycji na mapie politycznych poglądów parlamentarzystów; funkcja ta stwarza jasne przesłanki do odpowiedzi na pytanie: „Do poglądów którego z polityków jest mi najbliżej, a którego najdalej?". Wkrótce zostanie także udostępniona funkcja, ułatwiająca porównanie odpowiedzi różnych posłów na to samo pytanie;
- zapoznania się z informacjami, dotyczącymi poglądów posłanek/posłów (te informacje nie podlegają redakcji Stowarzyszenia 61, a na swoją prośbę parlamentarzyści mają możliwość autoryzacji Kwestionariusza przed jego umieszczeniem na portalu) oraz biografii i doświadczenia zawodowego (te informacje są systematycznie uzupełniane przez Stowarzyszenie 61 i mogą być weryfikowane przez posłów);
- obejrzenia całego Kwestionariusza lub przyjrzenia się poszczególnym obszarom tematycznym;
- znalezienia informacji o przebiegu realizacji projektu i zestawień statystycznych;
- pobrania Kwestionariusza Poglądów i Doświadczenia w wersji Word.

Pracujemy również nad „**Przewodnikiem obywatela**" – broszurą, w której chcemy opisać zarówno kompetencje osób, pełniących wybieralne funkcje publiczne, jak i oczekiwania, jakie wobec nich mają prawo mieć obywatele.

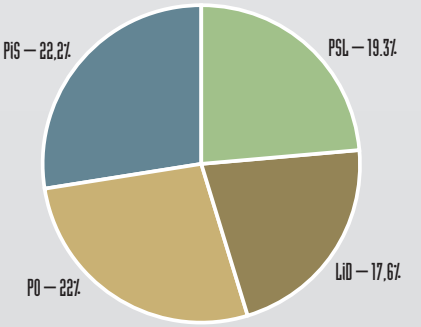
Statystyki projektu

Kwestionariusz wypełniło 98 posłów, co stanowi 21% wszystkich posłów w Sejmie (rys. 1).

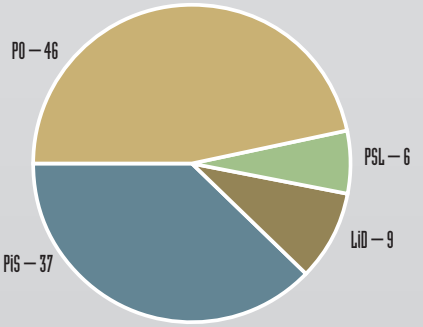
Rys. 1: Odsetek posłów, którzy wypełnili Kwestionariusz

Odsetek posłów z każdej partii, którzy odpowiedzieli na Kwestionariusz, oscyluje w granicach 20%: PiS – 22,2%, PO – 22%, PSL – 19,3%, LiD – 17,6% (rys. 3).

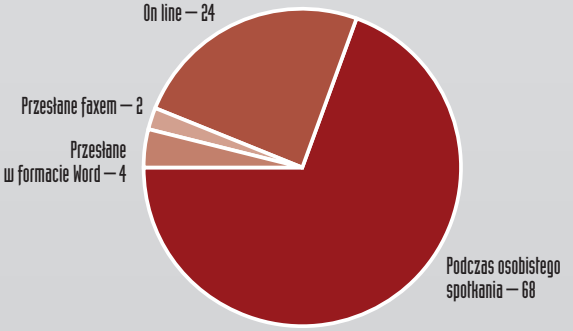
Rys. 3: Procent posłów z poszczególnych partii, którzy wypełnili Kwestionariusz

Najwięcej odpowiedzi uzyskaliśmy od posłów z PO – 46, od posłów z PiS – 37, z LiD – 9, z PSL – 6 (rys. 2).

Rys. 2: Liczba posłów z poszczególnych partii, którzy wypełnili Kwestionariusz

Najwięcej odpowiedzi uzyskaliśmy podczas osobistych wywiadów – 68, on-line wypełniło Kwestionariusz 24 posłów. 4 parlamentarzystów przesłało Kwestionariusz w formacie Word, 2 zaś za pomocą faksu (rys. 4).

Rys. 4: Sposób wypełnienia Kwestionariusza

Lista posłów, którzy odpowiedzieli na Kwestionariusz

Lewica i Demokraci

	imię	nazwisko	sposób wypełnienia	miejsce spotkania
1.	Leszek	ALEKSANDRZAK	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie podczas dyżuru poselskiego w Kaliszu
2.	Eugeniusz	CZYKWIN	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
3.	Witold	GINTOWT-DZIEWAŁTOWSKI	Odesłał ankietę w formacie Word	
4.	Izabela	JARUGA-NOWACKA	Wypełniła podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
5.	Tomasz	KAMIŃSKI	Odesłał ankietę w formacie Word	
6.	Janusz	KRASOŃ	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
7.	Bogdan	LIS	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
8.	Krystyna	ŁYBACKA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
9.	Joanna	SENYSZYN	Wypełniła podczas osobistego spotkania	

Prawo i Sprawiedliwość

	imię	nazwisko	sposób wypełnienia	miejsce spotkania
10.	Waldemar	ANDZEL	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
11.	Barbara	BARTUŚ	Wypełniła podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
12.	Edward	CZESAK	Wypełnił podczas osobistego spotkania	
13.	Andrzej	ĆWIERZ	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
14.	Lena	DĄBKOWSKA - CICHOCKA		
15.	Alicja	DĄBROWSKA	Wypełniła, ankieta zaniesiona do biura	
16.	Andrzej	DERA	Wypełnił on-line	
17.	Zbigniew	DOLATA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
18.	Jan	DZIEDZICZAK	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
19.	Jacek	FALFUS	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
20.	Jerzy	GOSIEWSKI	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
21.	Czesław	HOC	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
22.	Adam	HOFMAN	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
23.	Tomasz	LATOS	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie dwukrotnie w Sejmie
24.	Krzysztof	LIPIEC	Wypełnił on-line	
25.	Marek	ŁATAS	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
26.	Marzena	MACHAŁEK	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
27.	Ewa	MALIK	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
28.	Kazimierz	MOSKAL	Wypełnił on-line	
29.	Stanisław	OŻÓG	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
30.	Anna	PALUCH	Wypełniła podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
31.	Bolesław	PIECHA	Wypełnił on-line	
32.	Stanisław	PIĘTA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	
33.	Marek	POLAK	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie

34.	Paweł	PONCYLJUSZ	Wypełnił podczas osobistego spotkania	
35.	Elżbieta	RAFALSKA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
36.	Edward	SIARKA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
37.	Anna	SIKORA	Wypełniła podczas osobistego spotkania	Spotkanie podczas dyżuru poselskiego w Warszawie
38.	Lech	SPRAWKA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	
39.	Marek	SUSKI	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie podczas dyżuru poselskiego w Radomiu
40.	Stanisław	SZWED	Wypełnił podczas osobistego spotkania	
41.	Krzysztof	TCHÓRZEWSKI	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
42.	Ryszard	TERLECKI	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie podczas dyżuru poselskiego w Krakowie
43.	Grzegorz	TOBISZOWSKI	Wypełnił podczas osobistego spotkania	
44.	Zbigniew	WASSERMANN	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie podczas dyżuru poselskiego w Krakowie
45.	Łukasz	ZBONIKOWSKI	Wypełnił on-line	
46.	Maria	ZUBA	Wypełniła podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie

Platforma Obywatelska

	imię	nazwisko	sposób wypełnienia	miejsce spotkania
47.	Tadeusz	ARKIT	Odesłał ankietę w formacie word	
48.	Paweł	ARNDT	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
49.	Andrzej	BIERNAT	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
50.	Jerzy	BUDNIK	Wypełnił on-line	
51.	Janusz	CICHOŃ	Wypełnił on-line	
52.	Leszek	CIEŚLIK	Wypełnił on-line	
53.	Czesław	CZECHYRA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
54.	Zdzisław	CZUCHA	Wypełnił on-line	
55.	Andrzej	CZUMA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
56.	Grzegorz	DOLNIAK	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
57.	Zenon	DURKA	Przesłał odpowiedzi faxem	
58.	Janusz	DZIĘCIOŁ	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
59.	Jerzy	FEDOROWICZ	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkał się podczas dużuru poselskiego w Krakowie
60.	Andrzej	GAŁAŻEWSKI	Wypełnił podczas osobistego spotkania	
61.	Łukasz	GIBAŁA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
62.	Jan	KAŹMIERCZAK	Wypełnił on-line	
63.	Bronisław	KOMOROWSKI	Wypełnił podczas osobistego spotkania	
64.	Roman	KOSECKI	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie podczas dyżuru poselskiego w Warszawie
65.	Agnieszka	KOZŁOWSKA-RAJEWICZ	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
66.	Marek	KRZĄKAŁA	Wypełnił on-line	
67.	Jan	KURIATA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
68.	Jan	MUSIAŁ	Wypełnił on-line	
69.	Sławomir	NOWAK	Wypełnił on-line	
70.	Zbigniew	PACELT	Wypełnił on-line	
71.	Kazimierz	PLOCKE	Wypełnił on-line	

72.	Michał	STULIGROSZ	Wypełnił podczas osobistego spotkania	
73.	Michał	SZCZERBA	Wypełnił on-line	
74.	Piotr	TOMAŃSKI	Wypełnił on-line	
75.	Cezary	TOMCZYK	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
76.	Krzysztof	TYSZKIEWICZ	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie podczas dyżuru poselskiego w Warszawie
77.	Marek	WOJTKOWSKI	Wypełnił on-line	
78.	Marek	WÓJCIK	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
79.	Marcin	ZAWIŁA	Wypełnił on-line	
80.	Anna	ZIELIŃSKA-GŁĘBOCKA	Odesłała ankietę w formacie word	
81.	Marek	ZIELIŃSKI	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
82.	Wojciech	ZIEMNIAK	Wypełnił on-line	

Polskie Stronnictwo Ludowe

	imię	nazwisko	sposób wypełnienia	miejsce spotkania
83.	Bronisław	DUTKA	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
84.	Stanisław	OLAS	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
85.	Andrzej	PAŁYS	Wypełnił on-line	
86.	Janusz	PIECHOCIŃSKI	Wypełnił on-line	
87.	Aleksader	SPOPLIŃSKI	Wypełnił podczas osobistego spotkania	Spotkanie w Sejmie
88.	Franciszek	STEFANIUK	Wypełnił podczas osobistego spotkania	

Posłowie, którzy wypełnili Kwestionariusz w trakcie trwania kampanii wyborczej (ich odpowiedzi również zamieszczamy na stronie www.mamprawowiedziec.pl).

Prawo i Sprawiedliwość

	imię	nazwisko	sposób wypełnienia
89.	Joachim	BRUDZIŃSKI	on-line
90.	Kazimierz	MATUSZNY	on-line

Platforma Obywatelska

	imię	nazwisko	sposób wypełnienia
91.	Mirosław	DRZEWIECKI	on-line
92.	Waldy	DZIKOWSKI	on-line
93.	Jarosław	GOWIN	on-line
94.	Małgorzata	KIDAWA-BŁOŃSKA	on-line
95.	Janusz	MIKULICZ	on-line
96.	Joanna	MUCHA	on-line
97.	Mirosława	NYKIEL	on-line
98.	Ireneusz	RAŚ	on-line

4 KANDYDACI 2007

Pre-projekt

Projekt **„Mam Prawo Wiedzieć – poglądy reprezentantów”** początkowo miał zostać zrealizowany w ciągu sześciu miesięcy (od lipca do grudnia 2007 roku). Wcześniejsze wybory do Sejmu skłoniły nas do zmiany planów Stowarzyszenia. Już w lipcu scenariusz przedterminowego samorozwiązania się Sejmu był bardzo prawdopodobny. Byliśmy w związku z tym zmuszeni odłożyć na okres powyborczy przeprowadzenie badania posłów – kluczowy etap projektu.

Postanowiliśmy jednak wykorzystać opracowany już wstępnie **Kwestionariusz Doświadczenia i Poglądów** i przetestować go w warunkach wyjątkowych – w okresie kampanii wyborczej. W związku z zaistniałą sytuacją zdecydowaliśmy się przeprowadzić pre-projekt – opracować portal internetowy, w którym każdy obywatel mógłby znaleźć informacje na temat kandydatów na posłów.

Naszym celem było przede wszystkim zmniejszenie dystansu kandydat – wyborca i przyczynienie się do tego, by kampania oraz odbywająca się w jej trakcie dyskusja polityczna miały bardziej merytoryczny charakter. Zależało nam na przełamaniu tradycyjnego kanału komunikacyjnego, w którym wyborcy pozostają bierni, a dialog toczy się głównie pomiędzy politykami a mediami. Chcieliśmy także uświadomić wyborcom, że oddają głos na konkretne osoby, od których mogą oczekiwać realizacji deklarowanych programów, a kandydatom, że ich obowiązkiem, ale i dobrym politycznym obyczajem, jest pełnić parlamentarną służbę publiczną w sposób transparentny.

Projekt Kandydaci 2007 trwał, podobnie jak krótka kampania wyborcza, niespełna 40 dni (od planu, przez realizację, do podsumowania).

Przeprowadzone działania

Kandydaci otrzymywali drogą mailową zaproszenie do wypełnienia przygotowanego wcześniej we współpracy z ekspertami Kwestionariusza Doświadczenia i Poglądów. Każdy z kandydatów otrzymywał indywidualne zaproszenie, a następnie logował się na swoje konto i wypełniał Kwestionariusz.

Internauci odwiedzający stronę kandydaci2007.pl mieli możliwość skorzystania z wyszukiwarki kandydatów. Wyszukiwanie odbywało się w oparciu o kryteria: imię i nazwisko, nazwa komitetu wyborczego, okręg wyborczy, zawód oraz wypełnienie/niewypełnienie kwestionariusza. Na podstronie każdego kandydata zamieszczone zostały podstawowe informacje na jego temat (imię i nazwisko, komitet wyborczy, okręg wyborczy, nr na liście wyborczej, przynależność partyjna, miejsce zamieszkania, zawód). Źródłem tych informacji był serwis Państwowej Komisji Wyborczej. Na podstronie tych kandydatów, którzy wypełnili Kwestionariusz, zamieszczone zostały informacje poszerzone o udzielone przez nich odpowiedzi na temat poglądów i biografii.

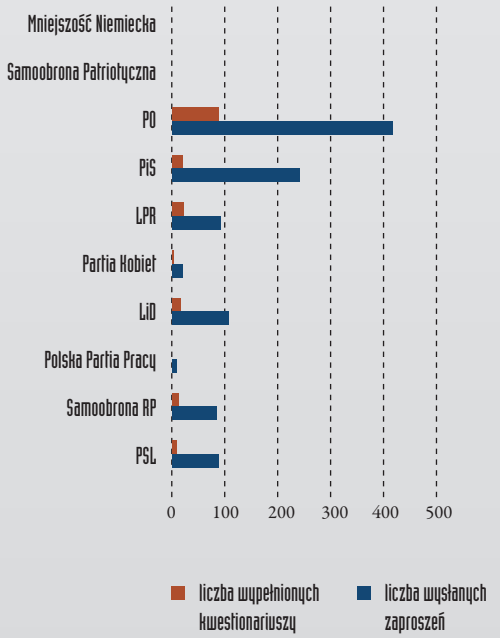
Zachęcaliśmy również wyborców do kontaktu z kandydatami i ich sztabami wyborczymi w celu zmotywowania startujących w wyborach do wypełnienia Kwestionariusza. Na portalu zamieściliśmy adresy mailowe wszystkich komitetów wyborczych (ogólnopolskich i regionalnych) oraz krótką instrukcję, jak wspierać kandydatów w wypełnianiu kierowanych do nich ankiet.

W wyborach do Sejmu RP wystartowało **6206** kandydatów. Zespół pracujący nad projektem kandydaci2007.pl pozyskał **ponad 1000** adresów mailowych kandydatów ze wszystkich komitetów wyborczych. Adresy elektroniczne kandydatów staraliśmy się uzyskać w pierwszej kolejności od komitetów wyborczych. Zwróciliśmy się o ich udostępnienie zarówno pisemnie, jak i osobiście (w czasie wizyt wolontariuszy w sztabach komitetów wyborczych), prosząc jednocześnie o przekazanie kandydatom informacji o naszej inicjatywie. Ten sposób pozyskiwania adresów mailowych okazał się umiarkowanie skuteczny. O wiele lepsze wyniki przyniosły bezpośrednie kontakty z okręgowymi komitetami wyborczymi i sztabami regionalnymi poszczególnych partii. Trzeba jednak podkreślić, że dużą część adresów uzyskaliśmy samodzielnie, przeszukując strony internetowe.

Statystyki projektu

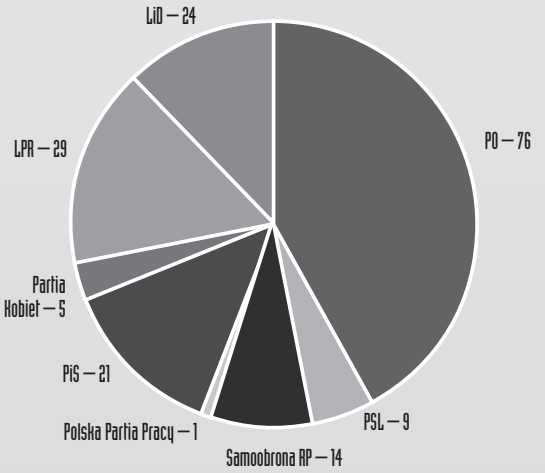
Wysłaliśmy łącznie **1073** mailowe zaproszenia do wypełnienia Kwestionariusza Poglądów i Doświadczenia, w tym 111 do kandydatów z KW LiD, 90 do kandydatów KW LPR, 29 do kandydatek KW Partii Kobiet, 420 do kandydatów KW PO, 6 do kandydatów KW Partii Pracy, 89 do kandydatów KW PSL, 239 do kandydatów KW PiS, jedno do kandydata KW Samoobrony Patriotycznej, 84 do kandydatów KW Samoobrona RP i 2 do startujących z listy Mniejszości Niemieckiej (rys. 5).

Rys. 5: Kwestionariusz Poglądów i Doświadczenia

Kwestionariusz wypełniło 181 kandydatów na posłów: 24 z KW LiD, 29 z KW LPR, 5 z KW Partia Kobiet, 21 z KW PiS, 76 z KW PO, 1 z KW Polska Partia Pracy, 9 z KW PSL, oraz 14 z KW Samoobrony RP (rys. 6). Odpowiedzi na nasze pytania nie udzielili kandydaci, startujący z list Samoobrony Patriotycznej i Mniejszości Niemieckiej.

Rys. 6: Kto wypełnił Kwestionariusz?

Wśród kandydatów, którzy wypełnili kwestionariusz, 21 osób zajmowało pierwsze miejsca na swoich listach wyborczych, 12 – drugie, 16 – trzecie. 20% kandydatów, którzy odpowiedzieli pozytywnie na prośbę o wypełnienie kwestionariusza, zajmowało na swoich listach wyborczych miejsca od 20. w górę.

W portalu www.kandydaci2007.pl opublikowaliśmy łącznie 179 ankiet (bez dwóch, nadesłanych po terminie). 24 kandydatów, którzy wzięli udział w naszej inicjatywie, otrzymało mandat poselski. Są to posłowie Platformy Obywatelskiej, Prawa i Sprawiedliwości oraz jeden poseł Lewicy i Demokratów.
Z naszych doświadczeń wynika, że komunikacja internetowa nie jest ogólnie przyjętym sposobem kontaktowania się polityków z wyborcami: wielu kandydatów nie upubliczniło swoich adresów mailowych, lub nie „funkcjonowało" w wirtualnej przestrzeni. Dobrą praktyką podczas akcji okazało się wzajemne informowanie się kandydatów o naszym projekcie. Dzięki temu Kwestionariusz wypełniło wiele osób, których adresów mailowych nie udało nam się uzyskać w komitetach wyborczych.

Lista kandydatów do parlamentu, którzy wypełnili Kwestionariusz w trakcie trwania kampanii wyborczej jesienią 2007 roku.

Komitet Wyborczy Lewica i Demokraci

	imię	nazwisko	data wypełnienia	okręg wyborczy	numer na liście wyborczej
1.	Alojzy	Drewniak	19.10.07	Opole (nr 21)	2
2.	Mariusz	Dubacki	16.10.07	Zielona Góra (nr 8)	24
3.	Piotr	Gadzinowski	15.10.07	Warszawa I (nr 19)	38
4.	Zdzisław	Giziński	19.10.07	Warszawa I (nr 19)	34
5.	Michał	Gralak	13.10.07	Toruń (nr 5)	18
6.	Danuta	Hausner	17.10.07	Opole (nr 21)	23
7.	Bartosz	Jeziorski	16.10.07	Legnica (nr 1)	12
8.	Krzysztof	Kacprzycki	10.10.07	Olsztyn (nr 35)	8
9.	Przemysław	Kmieciak	18.10.07	Gdańsk (nr 25)	15
10.	Bogdan	Lis	18.10.07	Gdańsk (nr 25)	1
11.	Jan	Lus	17.10.07	Piła (nr 38)	4
12.	Andrzej	Mandel	18.10.07	Warszawa I (nr 19)	33
13.	Barbara	Meyer	12.10.07	Gdańsk (nr 25)	10
14.	Mirosław	Michaś	14.10.07	Warszawa II (nr 20)	17
15.	Leszek	Mizieliński	18.10.07	Warszawa II (nr 20)	4
16.	Wojciech	Ożdżeński	18.10.07	Płock (nr 16)	12
17.	Wiesław	Roicki	19.10.07	Warszawa I (nr 19)	17
18.	Rafael	Rokaszewicz	17.10.07	Legnica (nr 1)	7
19.	Elżbieta	Romero	13.10.07	Szczecin (nr 41)	9
20.	Piotr	Skubiszewski	08.10.07	Warszawa I (nr 19)	37
21.	Michał	Syska	17.10.07	Wrocław (nr 3)	2
22.	Władysław	Szkop	18.10.07	Gdynia (nr 26)	3
23.	Jan	Szymański	08.10.07	Siedlce (nr 18)	3
24.	Marcin	Święcicki	15.10.07	Warszawa I (nr 19)	3
25.	Daniel	Zaborowski	16.10.07	Sieradz (nr 11)	10

Komitet Wyborczy Liga Polskich Rodzin

	imię	nazwisko	data wypełnienia	okręg wyborczy	numer na liście wyborczej
26.	Marcin	Bajer	14.10.07	Chrzanów (nr 12)	2
27.	Konrad	Biesiadecki	12.10.07	Olsztyn (nr 35)	12
28.	Tomasz	Brzezina	10.10.07	Katowice (nr 31)	2
29.	Piotr	Chmurzyński	13.10.07	Wrocław (nr 3)	4
30.	Stanisław	Cydzik	13.10.07	Warszawa I (nr 19)	15
31.	Damian	Depowski	16.10.07	Piotrków Trybunalski (nr 10)	8
32.	Wojciech	Grotecki	13.10.07	Olsztyn (nr 35)	20
33.	Adam	Grzybowski	11.10.07	Lublin (nr 6)	13
34.	Anna	Jabłońska-Siarkowska	18.10.07	Siedlce (nr 18)	24

35.	Andrzej	Jędrzejewski	14.10.07	Białystok (nr 24)	9
36.	Grzegorz	Kida	18.10.07	Rzeszów (nr 23)	22
37.	Magdalena	Kocik	17.10.07	Łódź (nr 9)	3
38.	Szymon	Kotnis	14.10.07	Sosnowiec (nr 32)	18
39.	Paweł	Lesiak	12.10.07	Piotrków Trybunalski (nr 10)	10
40.	Zbigniew	Majzner	15.10.07	Koszalin (nr 40)	8
41.	Mieczysław	Małek	11.10.07	Opole (nr 21)	2
42.	Arnold	Masin	08.10.07	Piotrków Trybunalski (nr 10)	1
43.	Kamil	Pawelak	14.10.07	Elbląg (nr 34)	2
44.	Daniel	Pawłowiec	14.10.07	Sieradz (nr 11)	1
45.	Paweł	Pomianek	11.10.07	Lublin (nr 6)	30
46.	Wojciech	Popiela	13.10.07	Warszawa I (nr 19)	1
47.	Mariusz	Rybczyński	14.10.07	Opole (nr 21)	10
48.	Piotr	Strzembosz	16.10.07	Warszawa I (nr 19)	3
49.	Andrzej	Turczyn	11.10.07	Koszalin (nr 40)	1
50.	Dariusz	Wieczorek	10.10.07	Płock (nr 16)	3
51.	Wojciech	Wilkowski	10.10.07	Bydgoszcz (nr 4)	3
52.	Artur	Zawisza	11.10.07	Warszawa II (nr 20)	1
53.	Zbigniew	Zentara	14.10.07	Warszawa I (nr 19)	24
54.	Stanisław	Żółtek	09.10.07	Kraków (nr 13)	1

Komitet Wyborczy Partia Kobiet

	imię	nazwisko	data wypełnienia	okręg wyborczy	numer na liście wyborczej
55.	Małgorzata	Bielawska	15.10.07	Kraków (nr 13)	3
56.	Joanna	Ciuch	15.10.07	Lublin (nr 6)	3
57.	Marta	Jałocha	14.10.07	Kraków (nr 13)	5
58.	Barbara	Perkowska	13.10.07	Kielce (nr 33)	13
59.	Barbara	Smoczyńska	14.10.07	Lublin (nr 6)	1

Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość

	imię	nazwisko	data wypełnienia	okręg wyborczy	numer na liście wyborczej
60.	Barbara	Bartuś	19.10.07	Nowy Sącz (nr 14)	7
61.	Andrzej	Brewka	19.10.07	Wrocław (nr 3)	7
62.	Joachim	Brudziński	10.10.07	Szczecin (nr 41)	1
63.	Maciej	Eckardt	11.10.07	Bydgoszcz (nr 4)	6
64.	Michał	Jach	11.10.07	Szczecin (nr 41)	4
65.	Stanisław	Jakubowski	19.10.07	Bydgoszcz (nr 4)	20
66.	Mariusz	Jelonek	12.10.07	Nowy Sącz (nr 14)	10
67.	Marek	Kryda	18.10.07	Gdańsk (nr 25)	20
68.	Mirosław	Lisowski	19.10.07	Wrocław (nr 3)	19
69.	Marek	Matlak	13.10.07	Bielsko- Biała (nr 27)	10

70.	Kazimierz	Matuszny	18.10.07	Bielsko- Biała (nr 27)	3
71.	Piotr	Milczanowski	11.10.07	Wrocław (nr 3)	28
72.	Włodzimierz	Pietrus	19.10.07	Kraków (nr 13)	14
73.	Elżbieta	Płonka	15.10.07	Zielona Góra (nr 8)	24
74.	Paweł	Poncyliusz	18.10.07	Warszawa I (nr 19)	6
75.	Piotr	Pospiszyl	10.10.07	Opole (nr 21)	24
76.	Lech	Różański	19.10.07	Poznań (nr 39)	7
77.	Grzegorz	Sawicki	19.10.07	Opole (nr 21)	12
78.	Marcin	Sypniewski	11.10.07	Bydgoszcz (nr 4)	21
79.	Henryk	Tokarz	19.10.07	Bydgoszcz (nr 4)	5
80.	Jan	Zarzycki	19.10.07	Legnica (nr 1)	23

Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska

	imię	nazwisko	data wypełnienia	okręg wyborczy	numer na liście wyborczej
81.	Krzysztof	Aniko	13.10.07	Szczecin (nr 41)	20
82.	Hector	Castillo	14.10.07	Bydgoszcz (nr 4)	18
83.	Cezary	Czapiga	18.10.07	Bielsko-Biała (nr 27)	7
84.	Czesław	Czechyra	15.10.07	Radom (nr 17)	3
85.	Andrzej	Czuma	15.10.07	Warszawa I (nr 19)	6
86.	Dariusz	Dolczewski	10.10.07	Warszawa I (nr 19)	23
87.	Mirosław	Drzewiecki	19.10.07	Łódź (nr 9)	1
88.	Mirosław	Duży	18.10.07	Rybnik (nr 30)	8
89.	Waldy	Dzikowski	19.10.07	Poznań (nr 39)	1
90.	Jerzy	Fedorowicz	10.10.07	Kraków (nr 13)	4
91.	Andrzej	Gałażewski	15.10.07	Gliwice (nr 29)	1
92.	Ewa	Gębicka-Matusz	12.10.07	Katowice (nr 31)	15
93.	Łukasz	Gibała	19.10.07	Kraków (nr 13)	12
94.	Agnieszka	Gierzyńska-Zalewska	17.10.07	Warszawa I (nr 19)	20
95.	John	Godson	11.10.07	Łódź (nr 9)	19
96.	Jarosław	Gowin	19.10.07	Kraków (nr 13)	1
97.	Andrzej	Hawranek	13.10.07	Kraków (nr 13)	15
98.	Zdzisław	Jabłoński	15.10.07	Białystok (nr 24)	21
99.	Maciej	Jachymiak	14.10.07	Nowy Sącz (nr 14)	6
100.	Mariusz	Jasionek	15.10.07	Siedlce (nr 18)	18
101.	Piotr	Jastrzębski	19.10.07	Płock (nr 16)	9
102.	Leszek	Jażdżewski	11.10.07	Łódź (nr 9)	10
103.	Dariusz	Juszczak	18.10.07	Sieradz (nr 11)	19
104.	Arlena	Kadłubowska	19.10.07	Katowice (nr 31)	20
105.	Stanisław	Kalicki	16.10.07	Gdańsk (nr 25)	16
106.	Paweł	Karpiński	15.10.07	Wrocław (nr 3)	28
107.	Małgorzata	Kidawa-Błońska	17.10.07	Warszawa I (nr 19)	2
108.	Bronisław	Komorowski	12.10.07	Warszawa II (nr 20)	1

109.	Andrzej	Korasiewicz	11.10.07	Łódź (nr 9)	12
110.	Piotr	Korytkowski	19.10.07	Konin (nr 37)	14
111.	Agnieszka	Kozłowska-Rajewicz	16.10.07	Poznań (nr 39)	3
112.	Robert	Kropiwnicki	16.10.07	Legnica (nr 1)	24
113.	Elżbieta	Królikowska-Kińska	18.10.07	Łódź (nr 9)	9
114.	Rafał	Krzyżanowski	17.10.07	Warszawa I (nr 19)	36
115.	Jan	Kuriata	19.10.07	Koszalin (nr 40)	6
116.	Paweł	Lech	19.10.07	Warszawa I (nr 19)	12
117.	Krzysztof	Luft	13.10.07	Warszawa II (nr 20)	5
118.	Marek	Łapiński	18.10.07	Wrocław (nr 3)	9
119.	Olga	Łyjak	14.10.07	Warszawa I (nr 19)	27
120.	Maciej	Małodobry	18.10.07	Kraków (nr 13)	23
121.	Tomasz	Michalski	10.10.07	Szczecin (nr 41)	18
122.	Janusz	Mikulicz	15.10.07	Legnica (nr 1)	6
123.	Piotr	Milwiw-Baron	15.10.07	Wrocław (nr 3)	19
124.	Joanna	Mucha	17.10.07	Lublin (nr 6)	4
125.	Krzysztof	Mularczyk	18.10.07	Warszawa I (nr 19)	28
126.	Grzegorz	Nowaczyk	16.10.07	Elbląg (nr 34)	16
127.	Mirosława	Nykiel	18.10.07	Bielsko- Biała (nr 27)	2
128.	Danuta	Olejniczak	09.10.07	Koszalin (nr 40)	3
129.	Władysław	Paryła	15.10.07	Kraków (nr 13)	17
130.	Jarosław	Pawluk	14.10.07	Płock (nr 16)	14
131.	Leszek	Piechota	18.10.07	Katowice (nr 31)	8
132.	Izabela	Pietruczuk	13.10.07	Białystok (nr 24)	28
133.	Jakub	Przyborowicz	19.10.07	Opole (nr 21)	16
134.	Ireneusz	Raś	19.10.07	Kraków (nr 13)	3
135.	Wojciech	Rojek	10.10.07	Bielsko- Biała (nr 27)	12
136.	Włodzimierz	Roszkowski	19.10.07	Łódź (nr 9)	14
137.	Marek	Rząsa	12.10.07	Krosno (nr 22)	3
138.	Jan	Rzymełka	17.10.07	Katowice (nr 31)	4
139.	Paweł	Sęk	13.10.07	Warszawa I (nr 19)	24
140.	Bogdan	Siwek	12.10.07	Koszalin (nr 40)	14
141.	Sławomir	Snarski	12.10.07	Białystok (nr 24)	6
142.	Jerzy	Staroń	13.10.07	Rybnik (nr 30)	12
143.	Grzegorz	Steczkowski	18.10.07	Poznań (nr 39)	15
144.	Michał	Stuligrosz	18.10.07	Poznań (nr 39)	4
145.	Michał	Szweycer	08.10.07	Warszawa II (nr 20)	21
146.	Paweł	Ścigalski	13.10.07	Kraków (nr 13)	20
147.	Zofia	Trębicka	17.10.07	Warszawa II (nr 20)	11
148.	Katarzyna	Turosieńska	18.10.07	Białystok (nr 24)	9
149.	Mirosław	Wieloch	16.10.07	Poznań (nr 39)	17
150.	Bogumiła	Więckowska	14.10.07	Warszawa II (nr 20)	12
151.	Łukasz	Wróblewski	11.10.07	Łódź (nr 9)	16

152.	Danuta	Zakrzewska	16.10.07	Sieradz (nr 11)	7
153.	Adam	Zawistowski	17.10.07	Łódź (nr 9)	18
154.	Marek	Zieliński	18.10.07	Poznań (nr 39)	7
155.	Wojciech	Zwierzchowski	19.10.07	Kielce (nr 33)	14

Komitet Wyborczy Polska Partia Pracy

	imię	nazwisko	data wypełnienia	okręg wyborczy	numer na liście wyborczej
156.	Szymon	Niemiec	11.10.07	Warszawa I (nr 19)	2

Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe

	imię	nazwisko	data wypełnienia	okręg wyborczy	numer na liście wyborczej
157.	Roland	Długozima	15.10.07	Białystok (nr 24)	15
158.	Łukasz	Foltyn	18.10.07	Warszawa I (nr 19)	1
159.	Józef	Golec	19.10.07	Lublin (nr 6)	12
160.	Leszek	Gruchała	15.10.07	Białystok (nr 24)	5
161.	Stefan	Krajewski	11.10.07	Białystok (nr 24)	21
162.	Roman	Kuty	19.10.07	Legnica (nr 1)	7
163.	Marcin	Łuczak	17.10.07	Wrocław (nr 3)	24
164.	Tadeusz	Nalewajk	19.10.07	Siedlce (nr 18)	4
165.	Krzysztof	Sławski	19.10.07	Gdynia (nr 26)	2

Komitet Wyborczy Samoobrona RP

	imię	nazwisko	data wypełnienia	okręg wyborczy	numer na liście wyborczej
166.	Marian	Adamczyk	15.10.07	Kraków (nr 13)	12
167.	Andrzej	Aumiller	16.10.07	Konin (nr 37)	1
168.	Marek	Chmielewski	12.10.07	Toruń (nr 5)	4
169.	Piotr	Kapeliński	13.10.07	Toruń (nr 5)	6
170.	Andrzej	Lepper	19.10.07	Koszalin (nr 40)	1
171.	Sandra	Lewandowska	17.10.07	Opole (nr 21)	1
172.	Janusz	Maksymiuk	17.10.07	Krosno (nr 22)	1
173.	Lech	Masłowski	19.10.07	Olsztyn (nr 35)	2
174.	Marian	Ochociński	09.10.07	SRP Toruń (nr 5)	19
175.	Kazimierz	Rochecki	11.10.07	SRP Rzeszów (nr 23)	2
176.	Ryszard	Rydiger	17.10.07	Kraków (nr 13)	8
177.	Waldemar	Starosta	18.10.07	Zielona Góra (nr 8)	1
178.	Ignacy	Szyszko	18.10.07	Warszawa I (nr 19)	3
179.	Jerzy	Zawisza	17.10.07	Tarnów (nr 15)	1

Promocja portalu

Serwis poleciliśmy ok. **140 mediom lokalnym** i **30 ogólnopolskim**, jako jedno z potencjalnych źródeł informacji o kandydujących. Informacje o projekcie kandydaci2007.pl pojawiły się ok. **30 razy** w prasie polskiej i zagranicznej, mediach elektronicznych, w blogach komentatorów politycznych (m.in. w Gazecie Wyborczej, Rzeczpospolitej, Przekroju, Tygodniku Powszechnym, Superstacji, Radiu TOK FM, International Herald Tribune, New York Times, na forum blogów politycznych salon24.pl oraz, co szczególnie istotne, w mediach lokalnych, m.in. Expressie Bydgoskim i na stronie www.pułtuszczak.pl).

W okresie 5 października – 6 listopada 2007 roku na stronie odnotowaliśmy **106 961** odwiedzin, co daje średnią **3 241,24** wizyt na portalu dziennie. Na portal kandydaci2007.pl weszli użytkownicy Internetu z **77 krajów**. Najwięcej z **Polski (ponad 102 000)**. Na drugim miejscu znalazła się Wielka Brytania (953), na trzecim Niemcy (888). Naszą stronę odwiedziło pół tysiąca osób ze Stanów Zjednoczonych. Odnotowaliśmy także wejścia na stronę kandydaci2007.pl m.in. z Chin, Tajlandii, Kuwejtu, Omanu, Bahrajnu, Azerbejdżanu, Południowej Korei i Chile.

Portal kandydaci2007.pl odwiedzili mieszkańcy **326 miejscowości** z terenu całej Polski (rys. 7). ¼ z nich stanowili mieszkańcy Warszawy (25 668), potem kolejno: Krakowa (6 214), Poznania (5 765) i Wrocławia (5 750). Na stronę wchodziło również bardzo wielu internautów z województwa śląskiego.

Rys.7: Liczba wejść na stronę kandydaci2007.pl wg miejsca zamieszkania (terytorium Polski)

5 UWAGI KOŃCOWE I REKOMENDACJE NA PRZYSZŁOŚĆ

Za niewątpliwy sukces uważamy sam fakt zrealizowania innowacyjnego w polskiej przestrzeni publicznej projektu. Uruchomiliśmy kanał komunikacyjny wyborca – reprezentant, stwarzając nową formę monitorowania działań kandydatów i pełniących funkcje parlamentarne. Namówiliśmy posłów do alternatywnego sposobu deklarowania przekonań. Udało nam się skłonić część z nich, by w praktyce i z mniejszymi oporami realizowali ideę transparentności w życiu publicznym.

Dzięki realizacji projektu zebraliśmy cenny bagaż doświadczeń i wiedzy na temat funkcjonowania mechanizmów parlamentarnych oraz prawa do informacji publicznej, zachowań mediów i standardów (lub ich braku) działania polityków, który pozwoli nam w przyszłości optymalizować działania w podobnego typu przedsięwzięciach. W Polsce nie zostały stworzone mechanizmy informowania o działalności funkcjonariuszy publicznych, a próby ich wprowadzenia, jakie podjęło między innymi nasze Stowarzyszenie, spotykają się często z oporem.

Funkcjonariusze publiczni – posłowie – nie zdają sobie sprawy z przysługujących obywatelom praw do wiedzy o tym, kim są ich reprezentanci i jak sprawują mandat. Nie są łatwo dostępni dla wyborców – nie wszyscy pełnią dyżury poselskie, nie upubliczniają funkcjonującego adresu poczty elektronicznej, za pomocą którego można zadać im pytanie. Z doświadczeń badaczy, realizujących projekt, wynika także, że posłowie nie mają wyrobionych poglądów na kluczowe kwestie w państwie (do tego mają prawo), ale także, że nie znają programu politycznego partii, z list której zostali wybrani. Obserwacje te nie dotyczą oczywiście wszystkich posłów, którzy wzięli udział w naszych projektach.

Funkcjonowanie projektu **Mam Prawo Wiedzieć – poglądy reprezentantów** nie kończy się wraz z niniejszym raportem. Po formalnym zakończeniu projektu pozostawiamy posłom możliwość wypełnienia Kwestionariusza Doświadczenia i Poglądów on-line. Podobne badanie posłów, z uwzględnieniem uwag, które pojawiły się przy niniejszym zadaniu, mamy zamiar powtarzać co rok. Będziemy również zbierać dalsze informacje o posłankach/posłach i stałe uzupełniać serwis www.mamprawowiedziec.pl. W najbliższym czasie chcielibyśmy zamieścić tam m.in. oświadczenia majątkowe oraz informacje o stanowisku w głosowaniach sejmowych. W planach mamy również rozszerzenie naszej działalności i objęcie nią osób innych kategorii, pełniących wybieralne funkcje publiczne, takich jak: eurodeputowani, senatorowie i radni samorządowi.

KWESTIONARIUSZ DOŚWIADCZENIA I POGLĄDÓW POSŁÓW NA SEJM RP VI KADENCJI 2007

I. DANE PODSTAWOWE

1.	Imię		
2.	Drugie imię		
3.	Nazwisko		
4.	Rok urodzenia		
5.	Miejsce urodzenia		
6.	Wykształcenie (poziom)	podstawowe	☐
		średnie	☐
		wyższe licencjackie	☐
		niepełne wyższe	☐
		wyższe	☐
7.	Wykształcenie (kierunek)		
8.	Nr i nazwa okręgu wyborczego		

II. DANE KONTAKTOWE POSŁA / POSŁANKI

9.	Strona www	http://
10.	e-mail	
11.	Adres biura poselskiego	
12.	Telefon do biura poselskiego	
13.	Miejsca i terminy dyżurów poselskich	

III. INFORMACJE BIOGRAFICZNE

14. Dotychczasowa kariera zawodowa.

15. Aktywność społeczna i polityczna. *Prosimy o opisanie Pana(i) dotychczasowej aktywności społecznej (w tym przynależności do organizacji pozarządowych) oraz aktywności politycznej (w tym przynależności do partii i ugrupowań politycznych).*

IV. MOTYWY KANDYDOWANIA, OBSZARY ZAINTERESOWANIA

16. Jakie są motywy, dla których podjął/podjęła Pan(i) decyzję o kandydowaniu w wyborach do Sejmu RP?

17. Jakie są główne cele Pana(i) działalności jako Posła / Posłanki na Sejm RP VI kadencji?

18. Jakie najważniejsze działania podejmie Pan(i) na rzecz mieszkańców Pana(i) okręgu wyborczego?

19. Jakie są główne obszary Pana(i) zainteresowania i zaangażowania jako posła na Sejm RP VI kadencji?

Można wybrać więcej niż jedną odpowiedź

- Integracja europejska ☐
- Polityka zagraniczna i bezpieczeństwo państwa ☐
- Polityka gospodarcza ☐
- Budżet państwa i podatki ☐
- Polityka społeczna i rynek pracy ☐
- Edukacja ☐
- Kultura ☐
- Ochrona zdrowia ☐
- Rolnictwo ☐
- Inne ☐

jakie? .....

VI. PYTANIA DOTYCZĄCE POGLĄDÓW POSŁA / POSŁANKI

USTRÓJ PAŃSTWA I ORDYNACJA WYBORCZA

	Tak	Nie	Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.
20. Powinno się wprowadzić zmiany do obowiązującej Konstytucji.	☐	☐	☐

20.a. Jeśli TAK: Co należy zmienić w obowiązującej Konstytucji?

21. Należy utrzymać dwuizbowość Parlamentu.	☐	☐	☐
22. Należy rozszerzyć kompetencje Prezydenta RP.	☐	☐	☐
23. Należy ograniczyć immunitet poselski.	☐	☐	☐
24. Obecna forma i kompetencje Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji powinny pozostać bez zmian.	☐	☐	☐
25. Prokurator Generalny powinien być instytucją niezależną od Ministra Sprawiedliwości.	☐	☐	☐
26. Należy wprowadzić jednomandatowe okręgi wyborcze, to znaczy takie, w których w jednym okręgu wyborczym wybierany jest jeden poseł.	☐	☐	☐
27. Należy odstąpić od zasady finansowania partii politycznych z budżetu państwa na rzecz finansowania partii przez obywateli poprzez dobrowolne wpłaty celowe.	☐	☐	☐

INTEGRACJA EUROPEJSKA

	Tak	Nie	Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.
28. Popieram członkostwo Polski w Unii Europejskiej.	☐	☐	☐
29. Unia Europejska powinna raczej			
A/ Zmierzać w kierunku państwa federalnego.	☐		
B/ Zmierzać w kierunku związku jak najbardziej niezależnych państw.	☐		
C/ Starać się zachować obecny kształt, ustanowiony poprzez zapisy Traktatu Reformującego.	☐		
D/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.	☐		
30. Unia Europejska powinna się w dalszym ciągu rozszerzać.	☐	☐	☐
30.a. Jeśli TAK: Czy Unia Europejska powinna się rozszerzać o każde państwo, które spełni obecne wymogi i pomyślenie przejdzie proces negocjacyjny?	☐	☐	☐
30.b. Jeśli NIE: Rozszerzenie Unii Europejskiej powinno objąć jedynie:			
A/ Chorwację	☐		
B/ Gruzję	☐		
C/ Serbię	☐		
D/ Turcję	☐		

E/ Ukrainę ☐
F/ Inne ☐

30.c Jakie?

31. Należy wzmocnić rolę Parlamentu Europejskiego.	☐	☐	☐
32. Należy wzmocnić rolę Komisji Europejskiej.	☐	☐	☐
33. Bezpieczeństwo energetyczne powinno być regulowane na poziome wspólnotowym poprzez Wspólną Politykę Energetyczną	☐	☐	☐

34. Proszę wskazać najważniejsze zagadnienia w obszarze integracji europejskiej, którymi powinni zająć się posłowie VI kadencji Sejmu RP.

POLITYKA ZAGRANICZNA I BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE

	Tak	Nie	Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.
35. Polska powinna uczestniczyć w operacjach zbrojnych poza Polską.	☐	☐	☐
36. Wojsko Polskie może być wysyłane za granicę tylko w wypadku klęsk żywiołowych lub w celu ochrony misji ONZ i NATO.	☐	☐	☐

37. Polska polityka zagraniczna powinna przyjąć kurs:
A/ Bardziej atlantycki. ☐
B/ Bardziej europejski. ☐
C/ W którym akcenty powinny się rozkładać równomiernie pomiędzy Brukselą a Waszyngtonem. ☐
D/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie. ☐

38. Polska powinna wyrazić zgodę na umieszczenie tarczy przeciwrakietowej na jej terytorium.	☐	☐	☐
39. Polska powinna wspierać demokratyczne reformy i społeczeństwo obywatelskie na Białorusi oraz w innych krajach b. ZSRR także wtedy, gdy oznacza to pogorszenie stosunków z Rosją.	☐	☐	☐

40. W jakim czasie wydatki ponoszone przez Polskę na pomoc rozwojową powinny wzrosnąć do poziomu wynikającego z zobowiązań międzynarodowych (0,17% PKB)?
A/ W ciągu najbliższego roku ☐
B/ W ciągu pięciu lat ☐
C/ Nigdy ☐
D/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie ☐

41. Proszę wskazać najważniejsze zagadnienia w obszarze polityki zagranicznej i bezpieczeństwa narodowego, którymi powinni zająć się posłowie VI kadencji Sejmu RP.

POLITYKA GOSPODARCZA

	Tak	Nie	Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.
42. Utrzymanie wysokiego wzrostu gospodarczego jest ważniejsze niż kontrola inflacji.	☐	☐	☐
43. Istnieją sektory gospodarki, które bezwzględnie powinny pozostać w rękach skarbu państwa i tym samym powinny być wyłączone z procesów prywatyzacji.	☐	☐	☐
43.a. Jeśli TAK: Jakie sektory/firmy uznaje Pan(i) za strategiczne i nie podlegające prywatyzacji?			
44. Kiedy powinno się zastąpić złotego europejską walutą euro?			
A/ Jak najszybciej	☐		
B/ Najwcześniej za kilka lat	☐		
C/ Wcale	☐		
D/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie	☐		
45. Głównym priorytetem polityki gospodarczej państwa w najbliższych latach powinno być dążenie do ograniczenia deficytu budżetowego.	☐	☐	☐
46. Proszę wskazać najważniejsze zagadnienia w obszarze polityki gospodarczej, którymi powinni zająć się posłowie VI kadencji Sejmu RP.			

BUDŻET PAŃSTWA I PODATKI

47. Proszę wskazać trzy dziedziny, na które przede wszystkim należy przeznaczyć ewentualną nadwyżkę budżetową.	
48. Które z poniższych stwierdzeń jest bliższe Pana(i) poglądom?	
A/ Podatki każdego powinny stanowić taki sam procent (część) jego dochodów, niezależnie od tego, ile ktoś zarabia i jaka jest jego sytuacja rodzinna (podatek liniowy).	☐
B/ Podatki kogoś, kto więcej zarabia, powinny stanowić większy procent (część) jego dochodów, a podatki kogoś, kto mniej zarabia, powinny stanowić mniejszy procenty (część) jego dochodów - niezależnie od tego, jaka jest sytuacja rodzinna tych ludzi (podatek progresywny).	☐
C/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.	☐
49. Na jakie obszary należy zwiększyć wydatki, nawet za cenę wzrostu deficytu budżetowego?	

50. Kiedy Polska powinna wprowadzić budżet zadaniowy?

A/ W ciągu 2-3 lat ☐

B/ W ciągu 4-5 lat ☐

C/ Nigdy ☐

D/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie ☐

51. Które z poniższych stwierdzeń jest bliższe Pana(i) poglądom?

A/ Podatki osób podobnie zarabiających powinny być takie same, niezależnie od liczby dzieci i innych utrzymywanych członków rodziny. ☐

B/ Podatki osób podobnie zarabiających powinny być różne, w zależności od liczby dzieci i innych utrzymywanych członków rodziny. ☐

C/ Inne ☐

D/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie. ☐

51.a. Jeśli INNE: Na czym polegałoby proponowane przez Pana(ią) rozwiązanie?

52. Proszę wskazać najważniejsze zagadnienia w obszarze budżetu państwa i podatków, którymi powinni się zająć posłowie na Sejm RP VI kadencji.

POLITYKA SPOŁECZNA I RYNEK PRACY

	Tak	Nie	Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.
53. Istnieją takie grupy zawodowe, które powinny mieć prawo do wcześniejszej emerytury.	☐	☐	☐
53.a. Jeśli TAK: Jakie?			
54. Wiek emerytalny mężczyzn i kobiet powinien być zrównany.	☐	☐	☐

55. Jaka pomoc wobec bezrobotnych jest właściwa?

A/ Bezwarunkowa ☐

B/ Warunkowa (np. gotowość do podjęcia pracy, wykonywanie prac społecznych) ☐

C/ Żadna ☐

D/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie ☐

56. Państwo poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki powinno zachęcać ludzi do posiadania większej liczby dzieci.	☐	☐	☐

57. Należy zwiększyć nacisk na aktywne metody walki z bezrobociem nawet wtedy, kiedy oznaczałoby to redukcję środków przeznaczanych na zasiłki.	☐	☐	☐
58. Proszę wskazać najważniejsze zagadnienia w obszarze polityki społecznej, którymi powinni zająć się posłowie VI kadencji Sejmu RP.			

EDUKACJA

	Tak	Nie	Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.
59. Państwo powinno w większym stopniu stawiać na:			
A/ Edukację sprofilowaną	☐		
B/ Wykształcenie ogólne	☐		
C/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie	☐		
60. Należy znieść Kartę Nauczyciela.	☐	☐	☐
61. W Polsce powinno się wprowadzić powszechny system bonów edukacyjnych.	☐	☐	☐
62. Należy znieść studia bezpłatne i jednocześnie zwiększyć dostęp do stypendiów kredytów studenckich.	☐	☐	☐
63. Obowiązek szkolny powinien rozpoczynać się od piątego roku życia.	☐	☐	☐
64. Wprowadzenie jednolitego stroju szkolnego było słuszną decyzją.	☐	☐	☐
65. Należy utrzymać nauczanie religii w świeckich szkołach publicznych.	☐	☐	☐
66. Proszę wskazać najważniejsze zagadnienia w obszarze edukacji, którymi powinni zająć się posłowie VI kadencji Sejmu RP.			

KULTURA

	Tak	Nie	Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.
67. Należy wzmocnić znaczenie prywatnych źródeł finansowania kultury, ograniczając rolę państwa w tej dziedzinie.	☐	☐	☐
68. Finansowanie kultury powinny całkowicie przejąć od państwa instytucje prywatne.	☐	☐	☐
69. Zadaniem państwowych instytucji kultury oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego powinno być w większym stopniu działanie na rzecz zachowania dziedzictwa narodowego niż wspieranie kultury współczesnej.	☐	☐	☐
70. Państwo poprzez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego powinno podejmować aktywne działania na rzecz polityki historycznej.	☐	☐	☐
71. Proszę wskazać najważniejsze zagadnienia w obszarze kultury, którymi powinni się zająć posłowie na Sejm RP VI kadencji.			

OCHRONA ZDROWIA

	Tak	Nie	Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.
72. Należy przywrócić finansowanie opieki zdrowotnej przez kasy chorych.	☐	☐	☐
73. Należy zwiększyć wysokość obowiązkowej składki na ubezpieczenie zdrowotne.	☐	☐	☐
74. Należy wprowadzić dodatkowe dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne, gwarantujące w razie potrzeby nieodpłatne leczenie na wyższym poziomie.	☐	☐	☐
75. Naczelną zasadą polityki zdrowotnej Państwa powinno być zapewnienie wolności wyboru usługodawcy (ubezpieczalni, placówki służby zdrowia, lekarza).	☐	☐	☐
76. Zadłużenie publicznej służby zdrowia powinno być pokrywane z budżetu państwa.	☐	☐	☐

77. Proszę wskazać najważniejsze zagadnienia w obszarze ochrony zdrowia, którymi powinni się zająć posłowie na Sejm RP VI kadencji.

ROLNICTWO

	Tak	Nie	Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.
78. Należy zdecydowanie przeciwdziałać odtwarzaniu wielkich gospodarstw rolnych i wzmacniać małe gospodarstwa.	☐	☐	☐
79. Należy dążyć do liberalizacji rynków rolnych na świecie w celu umożliwienia importu taniej żywności spoza Europy.	☐	☐	☐
80. Należy ograniczyć możliwość stosowania substancji modyfikujących genetycznie wzrost roślin i zwierząt.	☐	☐	☐
81. Należy utrzymać i wzmocnić wspólną politykę rolną Unii Europejskiej.	☐	☐	☐

82. Jakie powinny być założenia systemu ubezpieczeń społecznych rolników?

A/ Powinno się utrzymać obecne zasady funkcjonowania KRUS. ☐

B/ Nie wszyscy rolnicy, a tylko ci zamożniejsi, powinni samodzielnie opłacać składki na ubezpieczenie społeczne. ☐

C/ Wszyscy rolnicy powinni samodzielnie opłacać składki na ubezpieczenie społeczne. ☐

D/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie. ☐

83. Proszę wskazać najważniejsze zagadnienia w obszarze rolnictwa, którymi powinni się zająć posłowie na Sejm RP VI kadencji.

PRAWA I WOLNOŚCI OBYWATELSKIE

	Tak	Nie	Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.
84. Należy wprowadzić zakaz eksponowania symboli religijnych w urzędach i świeckich budynkach użyteczności publicznej.	☐	☐	☐
85. Należy jak najszybciej zwrócić własność przedwojennym właścicielom lub wypłacić im rekompensatę.	☐	☐	☐
86. Posiadanie małych ilości „miękkich" narkotyków, na własny użytek, powinno być legalne.	☐	☐	☐
87. Należy przywrócić w polskim prawodawstwie karę śmierci w przypadku morderstwa.	☐	☐	☐
88. Za szczególnie ciężkie przestępstwa karą powinno być bezwzględne pozbawienie wolności bez prawa zwolnienia warunkowego.	☐	☐	☐
89. Prawo polskie powinno dopuszczać możliwość rejestracji formalnych związków partnerskich osób tej samej płci.	☐	☐	☐
90. Warunki dopuszczenia przez prawo przerywania ciąży powinny:			
A/ Zostać niezmienione w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy	☐		
B/ Zostać zliberalizowane	☐		
C/ Zostać zaostrzone	☐		
D/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie	☐		
91. Osobom zajmującym wysokie stanowiska polityczne i gospodarcze w okresie PRL powinno się obecnie zabronić pełnienia ważnych funkcji państwowych.	☐	☐	☐
92. Spośród przedstawionych poniżej sposobów dotyczących ujawniania zawartości archiwów IPN najlepsze jest:			
A/ Ujawnienie wszystkich materiałów zgromadzonych przez służby specjalne PRL, które znajdują się w archiwach IPN.	☐		
B/ Ujawnienie wyłącznie materiałów dotyczących osób pełniących ważne funkcje publiczne w państwie.	☐		
C/ Nieujawnianie żadnych materiałów znajdujących się w IPN, a okres 1944-1989 uznać za zamknięty rozdział historii.	☐		
D/ Nie mam zdecydowanej opinii w tej sprawie.	☐		

PROBLEMY GLOBALNE

93. Który trzy z poniższych problemów globalnych w Pana(i) opinii są największym zagrożeniem?
(Można wybrać maksymalnie trzy odpowiedzi)

A/ Brak dostępu do bezpłatnej edukacji ☐
B/ Choroby (AIDS/SARS/malaria/nowotwory) ☐
C/ Globalne ocieplenie ☐
D/ Głód ☐
E/ Konflikty etniczne ☐

F/ Migracje ☐
G/ Nierówność kobiet i mężczyzn wobec prawa ☐
H/ Pogłębiające się dysproporcje pomiędzy krajami bogatej północy, a biednego południa ☐
I/ Terroryzm ☐
J/ Zanik surowców naturalnych ☐
K/ Inne ☐

93.a. Jeśli INNE: Jakie?

94. Jeśli w powyższym kwestionariuszu nie zostały poruszone istotne zdaniem Pana(i) obszary, w których Pana(i) stanowisko powinno być znane opinii publicznej (względnie zostały poruszone w sposób niedostateczny), to proszę poniżej opisać te kwestie.

Szanowna Pani / Szanowny Panie,

Stowarzyszenie 61 podejmuje działania, mające na celu upublicznienie informacji na temat parlamentarzystów i ich działalności. Gromadzone i udostępnione informacje mają pomóc obywatelom w ustaleniu, kto i z jakim skutkiem reprezentuje ich interesy, czy proponowane rozwiązania są zbieżne z ich wizją państwa i rozumieniem interesu publicznego. Jesteśmy przekonani, że z punktu widzenia wyborcy ważne są merytoryczne dane o jego reprezentantach, trudno dostępne w środkach masowego przekazu. Jednym z elementów naszej działalności będzie uruchomiony wkrótce publiczny serwis internetowy mamprawowiedziec.pl, na którym przybliżymy obywatelom sylwetki polityków.

W ramach projektu „Mam Prawo Wiedzieć" zapraszamy Państwa do wypełnienia Kwestionariusza Doświadczenia i Poglądów Posłów na Sejm RP VI kadencji. Jest w nim miejsce na przedstawienie ważnych faktów, dotyczących pracy zawodowej, działań na rzecz mieszkańców Państwa okręgu wyborczego, głównych obszarów zainteresowań oraz zadeklarowanie poglądów w ważnych kwestiach. Siłą rzeczy dotyczy on tylko wybranych zagadnień. Zarówno ich wybór jak i sposób, w jaki o nie pytamy, jest wynikiem pracy zespołu Stowarzyszenia 61 i zaproszonych ekspertów. Zbierane przez nas informacje nie zawierają ocen wartościujących, dzięki czemu wyborcy mogą samodzielnie wyrobić sobie poglądy na temat osób, które będą piastować funkcje parlamentarne. Uzyskane od Państwa informacje nie będą podlegały redakcji Stowarzyszenia.

Kwestionariusz zawiera kilkadziesiąt pytań. Odpowiedź na nie zajmuje ok. 30 minut. Przedstawiciele Stowarzyszenia 61 będą kontaktować się z Państwem w celu ustalenia formy i terminu wypełnienia Kwestionariusza.

Będziemy również wdzięczni za przesłanie do nas informacji o najwygodniejszej dla Państwa formie kontaktu.

Na stronie www.kandydaci2007.pl znajdą Państwo podsumowanie naszego ostatniego projektu – obywatelskiego monitoringu kandydatów na posłów, który cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem wyborców i mediów, a w którym część z Państwa wzięła udział.

Z wyrazami szacunku,
w imieniu Stowarzyszenia art. 61

Magdalena Mentrak

Stowarzyszenie 61 jest niezależną, apolityczną, ponadpartyjną inicjatywą obywatelską. Celem działania stowarzyszenia jest budowane przejrzystego systemu publicznie dostępnych informacji o osobach, pełniących wybieralne funkcje publiczne poprzez prowadzenie portalu informacyjnego. Wierzymy, że dostęp obywateli do informacji o ich reprezentantach spowoduje wzrost świadomego udziału Polaków w życiu społecznym i przyczyni się do ich odpowiedzialności za kraj.
Inspiracją dla naszych działań są istniejące już projekty tzw. smart voting: amerykański www.vote-smart.org oraz brytyjski www.theyworkforyou.com
Więcej o stowarzyszeniu: www.art61.pl

Projekt „Mam Prawo Wiedzieć" jest finansowany ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.

W wypadku jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt z Magdaleną Mentrak pod adresem magdalena.mentrak@art61.pl

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 20 grudnia 2007

Pan
Andrzej Bobiński
Prezes Zarządu
Stowarzyszenie art. 61

Szanowny Panie Prezesie,

ogromnym kapitałem państwa demokratycznego jest społeczeństwo obywatelskie. Aktywne i świadome swojej roli w ochronie fundamentalnych zasad demokracji.

Rad jestem, że sięgacie Państwo do doświadczeń i sprawdzonych metod działani organizacji funkcjonujących w krajach, w których obywatele mają istotny wpływ na życi polityczne. Wszelkie inicjatywy mające na celu zachęcenie Polaków do odpowiedzialneg i czynnego udziału w budowaniu nowoczesnego państwa demokratycznego, zasługują n uznanie. Dlatego z dużą uwagą zapoznałem się z informacjami o działalności „Stowarzyszenia art. 61".

Ze swej strony pragnę zapewnić, że dołożę wszelkich starań, by zachęcić posłów d współpracy z Państwem.

Życząc powodzenia w realizacji kolejnych przedsięwzięć, serdecznie pozdrawiam.

Bronisław Komorowski

Projekt zrealizowany dzięki wsparciu:

